

Sprawozdanie ze spotkania nr 2

Grupy Wymiany Doświadczeń z zarządzania pomocą społeczną

Data spotkania: 20 - 21 września 2011 r.

Miejsce: LEGNICA

I. Przebieg spotkania

20 września 2011

Uczestników spotkania powitali gospodarze w osobie Pani Doroty Purgał - Zastępcy Prezydenta Miasta Legnica i Pana Leszka Śliwaka – Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta

Krótki spacer w towarzystwie gospodarzy historycznym traktem a obecnie reprezentacyjnym deptakiem miasta do siedziby władz Legnicy dał pierwszą okazję do poznania klimatu i historycznej bogatej przeszłości miasta. Po oficjalnym powitaniu i przedstawieniu współpracowników Pani Dorota Purgał Zastępca Prezydenta Miasta dokonała krótkiej prezentacji Miasta i kluczowych problemów, komentując obszerniej wybrane zagadnienia przedstawiane w filmowej prezentacji, której w dużej części poświęcona była działaniom w obszarze integracji społecznej różnych grup mieszkańców.

Pan Jerzy Konopski - Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy, w sposób kompleksowy przedstawił działalność swojej instytucji, jej zadania i specyfikę, na którą składa się nie wydzielona ze struktury MOPS obecność innych jednostek takich jak domy pomocy społecznej i żłobki powstałe po przekształceniach możliwych, na podstawie nowej ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 i działania wobec różnych grup adresatów, także we współpracy z podmiotami 3 sektora w trybie zlecania zadań. Prezentacja ilustrowana była obszernym materiałem faktograficznym obrazującym skalę podejmowanych działań, nakłady finansowe i posiadane zasoby. MOPS w Legnicy zatrudniający łącznie ponad 400 pracowników jest największą jednostką organizacyjną Miasta.

W obu prezentacjach zwracała uwagę rozbudowana działalność świadczona na rzecz rozmaitych grup osób niepełnosprawnych i kompleksowość rozwiązań obejmująca działania integracyjne w obszarze oświaty, transportu publicznego i specjalistycznego, sportu i rekreacji, uczestnictwa w kulturze i integracji zawodowej tej grupy osób, oraz działania na rzecz integracji mieszkańców i budowy poczucia wspólnoty grup o różnej tożsamości i pochodzeniu co na skutek historycznych okoliczności jest cechą charakterystyczną społeczności legnickiej.

Uczestnicy z dużym zainteresowaniem poznawali szczegóły wielu prezentowanych działań i rozwiązań czemu towarzyszyły liczne pytania i dyskusje potwierdzające oryginalność i dojrzałość prezentowanych rozwiązań. Gospodarze spotkania obdarowali uczestników obrad materiałami promocyjnymi i informacyjnymi Legnicy.

W kolejnej części obrad dr Tomasz Potkański przedstawił nowego moderatora obrad Grupy, Jacka Cerebież-Tarabickiego, który złożył propozycję by w skład zarówno indywidualnego jak i wspólnego zakresu prac grupy udokumentowanego końcowym dokumentem znalazły się rozmaite komponenty badania i monitorowania sfery usług społecznych poprzez kategorie jakości, dostępności, efektywności, skuteczności i trwałości realizowanych usług.

Zwrócił uwagę na rosnące znaczenie dobierania trafnych narzędzi do pomiaru ilościowego i jakościowego w tym obszarze, ze względu na bardzo rozliczne wymogi wynikające z rozmaitych umocowań ustawowych i własnych potrzeb, także stosunkowo nowych, takich jak budżet zadaniowy postanowiony ustawą o finansach publicznych i rozszerzony zakres corocznej informacji o potrzebach, zasobach i nakładach finansowych w sferze pomocy społecznej wynikający z nowych artykułów 16 a i 16 b ustawy pomocy społecznej. Zaproponował by jedną z usług, która w ramach prac Grupy poddana będzie rozmaitym działaniom badawczym i posłużyć może do wypracowania metodologii takich działań były usługi opiekuńcze.

Dyskusja w tej sprawie dotyczyła zarówno szczegółów przedstawionych wcześniej uczestnikom narzędzi badawczych (ankieta badająca satysfakcję adresatów usług) jak i rozmaitych kwestii metodologii badań i jego zakresu oraz potrzeby rozmaitych uściśleń przy zbieraniu danych do poszczególnych wskaźników i najtrafniejszego doboru wskaźników by mogły być wykorzystywane jednocześnie na użytek wielu opracowań i posiadały możliwie szeroką moc wyjaśniającą i porównawczą.

W kolejnej części obrad uczestnicy rozważali kwestie decyzji administracyjnych podejmowanych w tym obszarze.

Dr. Tomasz Potkański poinformował o znaczeniu monitoringu tego obszaru aktywności ze względu na wymagania MSWiA, które dotuje projekt Związku Miast Polskich - doskonalenia zarządzania rozmaitymi sferami usług realizowanych przez struktury samorządowe i zainicjował dyskusję nad najtrafniejszym doborem zarówno rodzajów decyzji jak i odpowiednich narzędzi pomiaru tych procedur i działań doskonalących w tym obszarze.

Uczestnicy dyskusji podkreślali bardzo rozbudowany i zwiększający się wymiar tej aktywności z tytułu kolejnych zadań ujętych w odrębnych uregulowaniach ustawowych i przeciążenie podstawowych struktur pomocy społecznej jaką są gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej liczbą tych zadań i niejasnością bądź sprzecznością wielu uregulowań. W dyskusji podawane były konkretne przykłady takich niejasności i wątpliwości interpretacyjnych n.p. kwestia decyzji o nadaniu uprawnień do korzystania ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym.

Uczestnicy zwracali uwagę na tendencję do rozszerzonego rozumienia pomocy społecznej znacznie wykraczającego ponad możliwości i faktyczne uprawnienia tego sektora wynikające z zasobów, możliwości i uprawnień na podstawie kluczowych uregulowań ustawy o pomocy społecznej. Ostateczne ustalenia o liście decyzji do objęcia monitoringiem oraz metodyce ewentualnych działań doskonalących postanowiono podjąć kolejnego dnia obrad.

Dzień zakończył się uroczystą wspólną kolacją w restauracji „Tradycja”, która w wysmakowanych wnętrzach pozwoliła na kontynuację dyskusji, wymianę doświadczeń i pozwoliła dodatkowo docenić starania gospodarzy Legnicy o przywrócenie świetnej przeszłości Miasta, znaczenie zadbanej przestrzeni publicznej i jej wielostronną rewitalizację.

II Dzień 21 września

1. Część studyjna

Uczestnicy obrad rozpoczęli dzień od wizyty studyjnej w wybranych placówkach pomocowych a przejazdy między nimi były okazją do poznania skomplikowanej najnowszej historii Miasta, realizowanych i planowanych zamierzeń, imponujących rozmachem i pietyzmem w przywracaniu wartości kulturowych Legnicy i budowy nowej tożsamości Miasta. Tym samym problemy społeczne Miasta i poszczególne placówki pomocowe zaprezentowane zostały w szerszym kontekście osiągnięć i problemów rozwojowych Legnicy. Nieocenionym przewodnikiem i autorem komentarzy objaśniających była pani Dorota Purgal - Zastępca Prezydenta Miasta

- W jednym z Warsztatów Terapii Zajęciowej uczestnicy mogli poznać terapeutów i uczestników tej placówki, pracownie i powadzone inne działania dla tej grupy adresatów, dowiedzieć się o pozostałych WTZ, które to zadanie w całości realizowane jest we współpracy z podmiotami pozarządowymi a wyróżnikiem jest obecnie możliwość płynnego przejścia po okresie szkolnej edukacji do WTZ i relatywnie wysoki pułap zaspokojenia potrzeb. Uczestnicy z podziwem oglądali wytworzone i zaprezentowane wyroby uczestników a na pamiątkę pobytu obdarowani zostali upominkami artystycznymi autorstwa uczestników.
- W Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci zaprezentowano działania skutkujące osiągnięciem standardów i uzyskaniem bezterminowego zezwolenia Wojewody na działalność placówki oraz zapoznano uczestników ze specyfiką pracy ze względu na adresatów zadania (dzieci ze znaczną niepełnosprawnością intelektualną i sprzężeniami). Podkreślano troskę i dostosowanie do możliwości poszczególnych dzieci działania na rzecz ich integracji i kontaktów ze światem zewnętrznym poprzez naukę w szkole integracyjnej, uczestnictwo w WTZ oraz festynach i imprezach rekreacyjnych.

Placówka ta realizuje bardzo rozbudowany zakres świadczeń zdrowotnych w przeważającej części finansowany z budżetu pomocy społecznej co jest przesłanką do konkluzji o daleko niewystarczającym zakresie świadczeń finansowanych ze środków NFŻ na rzecz tej kategorii osób.

- W DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych uczestnicy mogli poznać bardzo udany przykład dostosowania historycznego stylowego budynku wykorzystywanego uprzednio przez Armię Czerwoną do potrzeb DPS i zaaranżowania wspólnych przestrzeni w klimacie wnętrz domowych przy uzyskaniu równolegle niezbędnych wymogów dla tego typu placówki i usunięciu barier dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową.
- W miejskiej noclegowni urządzonej w wyremontowanym i dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych budynku, uczestnikom przedstawione realizowane na rzecz różnych grup osób bezdomnych programy i działania, w tym wydzieloną z rozbudowanym programem socjalnym część przeznaczoną na punkt oparcia i pracy socjalnej dla matek z dziećmi. Uczestnicy z zainteresowaniem wypytywali o rozmaite szczegóły, oferowane usługi i działania aktywizujące bezdomnych.

2. Część konferencyjna

- dr Tomasz Potkański zaprezentował dane i budowę Systemu Analiz Samorządowych. Poprzez praktyczną prezentację możliwości generowania w rozmaitych konfiguracjach, zestawieniach i porównaniach w formach tabelarycznych i graficznych wybranych danych ukazywał możliwości tego systemu przypominając o potrzebie uzupełnienia danych i wadze oraz potrzebie składania uwag oraz propozycji o modyfikacji bazy wskaźników i możliwości wypracowania w ramach prac grupy wniosków i propozycji w tym zakresie. Uczestnicy otrzymali opracowany poradnik korzystania z tego Systemu
- Przedstawił także bazę dobrych praktyk, format i zakres opracowania opisującego takie rozwiązanie, namawiając do tworzenia takich opracowań i składania ich do bazy danych prowadzonych przez projekt
- W kolejnej części obrad uczestnicy omówili i podjęli niezbędne decyzje o charakterze organizacyjnym i programowym, a moderator Jacek Tarabicki dokonał ich rekapitulacji informując o ujęciu ich i rozesłaniu w formie elektronicznej wraz z niezbędnymi załącznikami. (zakres tych decyzji w części ustalenia)

W imieniu uczestników Grupy Jacek Tarabicki wraz z dr Tomaszem Potkańskim złożyli podziękowanie pani Dorocie Purgal - Zastępcy Prezydenta Miasta za osobiste zaangażowanie, ogromną gościnność i znakomite warunki obrad Grupy w trakcie pobytu w Legnicy.

II. Podjęte ustalenia :

W zakresie harmonogramu i terminarza spotkań :

- kolejne spotkanie GWD odbędzie się w drugiej połowie stycznia 2012 roku w Kaliszu, a następne w maju.

W zakresie programu i zakresu prac realizowanych przez uczestników:

1. Zaakceptowano propozycję by jedną z usług społecznych, która zostanie poddana wnikliwszej analizie w ramach prac grupy były usługi opiekuńcze, kwestia ewentualnej kolejnej usługi podjęta zostanie w terminie późniejszym.

- uczestnicy przeanalizują przedstawioną ankietę do badania satysfakcji klientów – adresatów tej usługi, przygotują uwagi i propozycje dotyczące zmian i uzupełnień w ankiecie oraz przeprowadzą badanie pilotażowe dla co najmniej 10 klientów dla zebrania uwag i opinii dot. jasności i zrozumiałości pytań zawartych w ankiecie.
- moderator prac dokona zestawienia wskaźników w bazie Systemu Analiz Samorządowego odnoszących się wprost i pośrednio do tych usług oraz przygotuje i roześle uczestnikom propozycje wskaźników i informacji które byłyby zebrane równoległe z badaniem satysfakcji klientów w 2012 roku.
- uczestnicy otrzymają także komentarz i zalecenia metodologiczne odnoszące się do tego badania oraz materiały dot. propozycji lokalnego standardu dla tego rodzaju usług
- uczestnicy nadeślą moderatorowi grupy Jackowi Tarabickiemu aktualną lokalną regulację przyjętą na podstawie art. 50 ust 6 ustawy o pomocy społecznej w sprawie warunków

przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz zasad ponoszenia odpłatności i warunków częściowego całkowitego zwalniania z odpłatności

- całość materiałów dotyczących usług opiekuńczych zostanie przez uczestników przeanalizowana, a uwagi i opinie przekazane w terminie umożliwiającym przygotowanie konkretnych propozycji i rozesłanie ich przed spotkaniem kaliskim, na którym podjęte będą kolejne ustalenia i szczegóły realizacyjne

2. Zagadnieniem dodatkowym, które zostanie omówione na spotkaniu kaliskim będzie kwestia pierwszych doświadczeń, trudności i przyjętych rozwiązań w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

3. W obszarze monitoringu decyzji administracyjnych wydawanych w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej przyjęto poniższe ustalenia:

- uczestnicy dostarczą w terminie do końca października zestawienie wydanych decyzji administracyjnych, dla których podstawą są :
  - ustawa o pomocy społecznej
  - ustawa o świadczeniach rodzinnych
  - ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- zestawienie to obejmować będzie wszystkie decyzje wydane w roku 2010 (stan na 31/12/2010) na podstawie tych ustaw niezależnie od rodzaju instytucji, która w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego realizuje dane zadanie
- zestawienie obejmować będzie decyzje wydawane w ramach kompetencji gminy a w przypadku gminy na prawach powiatu także z zakresu zadań powiatu, zestawienie obejmie także te decyzje, które nie są realizowane powszechnie, o ile taki rodzaj decyzji na podstawie tych ustaw jest w danej jednostce wydawany.
- wzór tabeli do ilościowego zestawienia liczby decyzji wraz z informacją o liczbie decyzji wydanych po terminie oraz liczby decyzji skutecznie uchylonych rozesłany zostanie do połowy tygodnia następującego po tygodniu spotkania GWD.
- Jacek Tarabicki – moderator grupy przygotuje dla uczestników zestawienie o zakresie informacji dot. procedur, warunków i kryteriów przyznania świadczeń i usług na podstawie powszechnie dostępnych zasobów informacyjnych w postaci elektronicznej w poszczególnych jednostkach samorządu
- na podstawie nadesłanych zestawień i zebranych informacji uczestnicy w trakcie prac Grupy podejmą ewentualne działania w zakresie doskonalenia procedur i praktyki w obszarze postępowań administracyjnych oraz zaproponowania najtrafniejszych wskaźników do oceny skali i jakości procedur administracyjnych w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej
- dr Tomasz Potkański poinformował o możliwości organizacji przez Związek Miast Polskich w kilku regionach kraju specjalistycznych warsztatów z zakresu procedur wydawania decyzji - dla pracowników miast biorących udział w projekcie. Było by to działanie dodatkowe i wspierające wobec monitoringu wydawania decyzji administracyjnych w ramach niniejszej GWD. Szczegóły tej propozycji będą dopracowane przez ZMP we współpracy z Związkiem Powiatów Polskich, który jest partnerem w projekcie i niebawem będą przesłane do uczestniczących miast.

Jacek Cerebież-Tarabicki
moderator